

Filip Springer

MIEDZIANKA

**EGY ELTŰNT VÁROS
KRÓNIKÁJA**

Filip Springer

MIEDZIANKA

EGY ELTŰNT VÁROS KRÓNIKÁJA

Fordította:
Mihályi Zsuzsa

TYPOTEX

A mű megjelenését az Instytut Książki © POLAND
Fordítási Programja támogatta.
This publication has been subsidized by
Instytut Książki – the ©POLAND
Translation Programme.

Copyright © by Filip Springer, 2011

All rights reserved.

Published by arrangement with Wydawnictwo Czarne, Poland.

Filip Springer: Miedzianka. Historia znikania

Hungarian translation © Mihályi Zsuzsa, 2017

Hungarian edition © Typotex, Budapest, 2017

Engedély nélkül semmilyen formában nem másolható!

ISBN 978-963-279-951-3

ISSN 1788-3873

SZOKATLAN SZEMPONTOK

Témakör: tényirodalom

Kiadja a Typotex Elektronikus Kiadó Kft.

Felelős vezető: Votisky Zsuzsa

Főszerkesztő: Horváth Balázs

Felelős szerkesztő: Pataky Péterné

Műszaki szerkesztő: Janković Milán

Borítóterv: Sosity Beáta

Készült a Multiszolg Bt. nyomdájában

Felelős vezető: Kajtor Bálint

Minden feltámadás

Preus kovácsműhelye és Reimann, a kereskedő háza alatt omlik be először a föld. Akkora kráter támad, hogy elférne benne egy lovas kocsi. Egy sor házon – Flabe péktől Friebe fodrászig – megreped a fal a beszakadt tárna miatt.

Egy nap szügyig süllyednek a földbe a Franzky úr földjén ekét húzó lovak, és olyan rémisztő nyerítést hallatnak, hogy a közelben dolgozók a munkát otthagya, falfehér arccal menekülnek a mezőről. Csak egy-két bátor ember akad, aki a lovak segítségére siet, menti az állatokat, a többiek messziről nézik a földből kilátszó lófejeket és az elképesztő, tölcsér alakú szakadékot körülöttük.

A babonások szerint azért történt mindez, mert sok évvel azelőtt Kupferbergben egy férfi megölte a fivérét. A testvéri vérontás hozta az átkot a városra. Két kőkereszt őrizte az eset emlékét, ezeket sziléziai szokás szerint maga a bűnös állította a Johannesdorfba vezető út közvetlen közelébe. Az egyikén olvasható MEMENTO felirat nem engedte, hogy a dolog feledésbe merüljön. Aki arrafelé nézett, minden alkalommal megpillantotta a keresztek fűben. Ezért megszokták az emberek, hogy ne nézzenek oda. MEMENTO, „Emlékezz” – mintha minden szerencsétlenség, amely a zöldellő Kupferbergre szakadt az évszázadok során, csak

könnyed előjáték lett volna a későbbi eseményekhez. Mint ha ez a MEMENTO figyelmeztetne arra, hogy némelyik hibáért hosszú évszázadokig kell fizetni. És sosem lesz ki-egyenlítve a számla.

Nem rendezkedett itt be a történelem, inkább kóborolt a környéken. A dombtetőn pöffeszkedő kis házak lakóinak perspektívájából olyan volt, mint egy fenevad, amely csak káoszt és pusztulást hoz, és sosem üdvös a jelenléte.

Bátrak voltak. Gyáva ember nem tudott volna várost alapítani ilyen helyen. Egy gyáva nem hívta volna ki maga ellen pimaszul a természetet, nem kezdett volna vakondjáratokat vájni a köves dombhátba, drága ércek után kutatva a sötétben. Laurentius Angelus, a már-már legendás sziléziai bányászmeister, a messzi Vallónia fia lehetett a legbátrabbak között az első. Állítólag gazdag érclelőhelyeket tárt fel itt a tizenkettedik században. Ennél többet nem tudunk róla, lehet, hogy csak a képzelet gyúrta az ércbányászok között fagyos estéken keringő történetekből. Egyéb-ként több efféle, képzeletet megmozgató történet is volt, például az Ezüst Íjászról szóló monda, amely rettegéssel töltötte el a lengyelekkel ellenséges telepeseket.

Ami biztos, az benne van a krónikákban. A XIV. század elején Albert der Baier de Cuprifodina in montanis, vagyis Albertus Bavarus volt a domb és a hozzá tartozó földek tulajdonosa. Talán az ő érdeme, hogy nem sokkal később már az ezüsbányászatról híres a környék. 1370-ben az akkoriban Cuprifodinának nevezett települést Albert egyik utóda, Heinrich Bavarus eladja a Świdnica-Jawori Fejedelemség egyik udvari lovagjának, Clericus Bolczénak. Ő épít kastélyt a közeli erdőben, ezt a lengyelek később Bolczównak nevezik, a németek pedig Bolzensteinnek.

A későbbiekben egyik kézből a másikba kerül a birtok és a település. Az egymás után következő földesurak: 1375 után Častolovici Puta (Putá von Tschastolowitz) és Hannos Wiltberg, 1397-től az Ylenburg fivérek, 1398-tól két testvér, Konrad és Reinhard von Boralowicz (Borawecz, Borrwitz). 1433-ban Hermann von Czettritz, 1434-ben pedig a von Liebenthal fivérek nevét jegyzik föl a krónikák. A huszita háborúk alatt hanyatlik a bányászat, majd csak a XVI. században lendül fel megint.

1512-ben veszi meg a birtokot Dippold von Burghaus. Ő az első igazi bányászakértő a környéken, a nem túl távoli Reichensteinben is ő fejlesztette olyan szintre az aranybányászatot és -kohászatot, hogy a legnagyobb európai bányászati-kohászati társaságok fenték a fogukat erre az ingyencfalatra. A csúcsidőszakban 145 bánya működött a környéken, Dippold viszont új kihívás után néz, ezért eladja a fejedelemtől kapott kitermelési jogot a Fugger–Thurzó családnak. Nem sokkal később fölfedezi Kupferberget, és tudja, hogy itt újabb sikerek várják. Egy csupán felületes vizsgálat alapján arra a következtetésre jut, hogy a hegy gyomra elsősorban rezet rejt tiszta érc és szurokrézérc formájában, sőt van ezüst és cinkszulfid is. De hogy Dippold hozzáférjen ehhez a kincshez, ahhoz még egy feltételnek teljesülnie kell – a településnek meg kell kapnia a Szabad Bányászváros státust. Dippold három évig kilincsel ezért a még gyerek II. Lajos magyar és cseh királynál. 1519 végén sikerül megszereznie ezt a privilégiumot, ennek értelmében Kupferberg urának nemcsak arra van teljes körű joga, hogy mindenféle bányászati munkálatot végeztessen a birtoka területén, hanem felmentést kap az „olbora”, egy sajátos tized alól is, amelyet a réz-, ólom-, vas- és ónkiter-

melés után kell fizetni. II. Lajos e nagylelkű vagy rövidlátó gesztusa számos összetűzés forrása lesz majd Kupferberg soros ura és a királyi kincstár között.

Dippold tehát bontogathatja a szárnyait: több mint húsz év alatt majdnem százhatvan aknát és tárnát nyit a hegyoldalon. Az itt kitermelt érceket mindjárt ki is olvasztják a helyi kohókban. Az így keresett pénzt Dippold befekteti, többek között újjáépíti a huszita háborúk alatt lerombolt közeli Bolzenstein várat.

A bányászat gyors fellendülése és Dippold gazdagodása viszont ellenállást vált ki az ércbányászokból és a városi polgárokból. Tudják, hogy nagyobb részt is kaphatnának megbízójuk sikeréből, és ezt nyíltan követelni is kezdik. Dippold tisztában van azzal, mire megy ki a játék, és kisebb engedményeket tesz. Jobb, ha egy kicsit kevesebbet keres, mint ha a bányászok és a sértett kereskedők lázadásától kellene tartania – ez teljesen kiüthetné a nyeregből. Eltelik még néhány év, de amikor látja, hogy daccal nem ér el semmit, átengedi nekik az egyik kohót és a bányászati haszon bizonyos hányadát. Kupferberg minden későbbi ura átkozni fogja az engedékenységeért.

Az egyik közülük az elzászi eredetű Ludwik Decjusz (vagyis Ludwig Dietz, illetve Ludovicus Decius), Öreg Zsigmond király titkára, aki rendkívül befolyásos és nagy tisztelettel övezett személyiség volt Krakkóban. Nagy műveltségű diplomata, kiváló humanista, aki a pénzzel is remekül bánt. Ismerte a Krakkóban mindenható Jakub Bonert, a wieliczka és bochniai sóbányák létrehozóját és irányítóját, így fel tudta hívni a figyelmét arra, hogy ércbányászattal megtöbbszörözheti a vagyonát. Bizonyára azt is végiggondolta, hogy a saját szakállára indítja el a bányát; kedvező befektetést keresve, a Fugger–Thurzó család bá-

nyatulajdonos ágával való ismeretségét kihasználva vet szemet Kupferbergre. Dippold szabadulni akar ettől a tulajdonától, rendkívül ígéretesnek tűnik az ügy.

1538-ban kerül sor a tranzakcióra. Decjusz arra számít, hogy el tudja simítani a polgárokkal és az ércbányászokkal fennálló konfliktusokat, amelyekre Kupferberg korábbi tulajdonosai is panaszkodtak, és ezt az áldozatot majd ellensúlyozza az addig érintetlenül hagyott lelőhelyek kikapcsolásával. Elvégre nem amatőr, nem vesz zsákbamacskát. Csupa jó hírt kap a terepre küldött szakértőktől. Nem tudja, hogy éppen belesétál egy olyan csapdába, amely jó párszor okoz majd még drámát Kupferbergben. Ugyanis az itteni lelőhelyekre az jellemző, hogy a felszínhez közeli rétegekben egészen megdöbbentő mennyiségű réz, sőt ezüst is van. Mindig aranylázaszerű lelkesedést kelt egy-egy vizsgálat. Csakhogy a minták elemzése túlságosan optimista eredményeket mutat, és hamisan ígér hatalmas értéket a föld alatt.

Decjusz becslései valóban túlzónak bizonyulnak – a kitermelés nem hozza a remélt hasznot, az ércbányászok viszont megint nagyobb részesedést követelnek. Decjusz alig öt év után eladja Kupferberget a bányákkal együtt, és a hegy túlsó oldalán, Cukmantlban (most: Zlaté Hory) keresi a szerencséjét. Vélhetően nem találja, mert 1545-ben vagyonos, de nem teljesen elégedett emberként hal meg.

Kupferberg most a Hellmann testvérek birtokába kerül. Ők a számos meddőhányót akarják hasznosítani, amelyek a két évszázadnyi bányaművelés során körbefogták a várost. Megdöbbenést, de minden bizonnyal felháborodást is kelt az ércbányászok között, amikor ahelyett, hogy a tárnákba küldenék őket, azt a megbízást adják nekik, hogy szállítsák a kitermelt anyagot a meddőhányóról a közeli patak völgybe.

Az akkoriban fejlettnak számító hidrometallurgiai technológiának köszönhetően Hellmannék beindítják Kupferbergben a rézgálic gyártását, ezt az anyagot egész Európában használja a festék- és bőripar. 1553-ban a Hellmann testvérek lesznek a Habsburg Birodalom első számú rézgálic-előállítói.

Rossz szemmel nézik a polgárok a városka új urainak ténykedését. Ők a bányászatból merítik minden előjogukat és az ezekből származó nem csekély hasznot. Egyikük, Walentin Krün az „alsó utcán”, a 25-ös szám alatt olyan házat épít magának, amelynek gyönyörű, művészi portálja és fényűző belső terei még több mint öt évszázadon át keltenek megütközést a lakosokban és ejtik ámulatba a vendégeket. Azt beszélnek, hogy titkos átjáró vezet a házból a város alsó részébe, a kolduló barátok kolostorába és tovább, a Bolczów-kastélyba. Krün aggodalommal figyel, ahogy újabb bányák merülnek ki, eltűnnek az ércbányászok és velük együtt a nyersanyag is, amelynek forgalmából ő és a hozzá hasonlók szerzik a vagyonukat. Hellmannéknak jól megy a rézgálicüzlet.

1579-ben lefoglalják néhány helybeli ércbányász vagyont, mert nem tudnak elszámolni a király előtt a megfelelő mennyiségű kitermelt érccel, ekkor szünetel először a bányászat Kupferbergben. Bezárják az utolsó bányákat is, és akik még bíztak a sorsuk jobbra fordulásában, lassan belátják, hogy hét szűk esztendő vár rájuk. Ideje más foglalkozás után nézni.

Nem tudják, hogy még csak eztán jön a java. Az új évszázad elején kezdik nyugtalanítani Kupferberget a fenevad első fenyegető morgásai. Vajon a jövedelmükből egyre szűkösebben élő embereknek eszükbe jut az átok? Minden biztonnal rettegve pillantanak a kőkeresztek felé. MEMENTO – emlékezz, lehet, hogy a legrosszabb még előtted áll.

1618-tól kezdenek átvonulni Európán a fegyveres hor-dák, amelyek belebonyolódtak valamibe, amit a történé-szek később harmincéves háborúnak neveznek el. Har-minc rettegéssel, kétségbeeséssel és keserűséggel teli éven át őrzöng a fenevad. Először jön a ragály, halálos pusztítást végez szerte a környéken. Kupferberg a lakosok majdnem felét elsiratja. Ezt még el sem felejthették igazán az em-berek, amikor 1634. július 18-áról 19-ére virradó éjszaka harangzúgás veri fel őket, rettegve szaladnak ki a házakból és néznek a hegy csúcsáról nyugatra. Ott, a csillagos ég háttere előtt ragyog a lángban álló Hirschberg. Megint a jussát követeli a fenevad. Gyújtóbombákkal borítanak tűz-be minden templomtornyot, a forróságtól megolvadnak a harangok. Néhány óra alatt csak üszkös romok marad-nak a városból. Háromszáznegyvenegy ház ég le, a benne lakókkal együtt. Jajgatásuk nem hallatszik el Kupferberg-ig, a lakók viszont rémülten kémlelik az ellenséget. Most a Habsburgok oldalán harcoló horvátok azok. Ők ostro-molják Hirschberget. Kupferberg akkor pusztul el először, amikor végül odaérnek a városba. Akik megmenekültek a pusztítás elől, a sűrű erdőben bujdosnak. Először az éhség és a betegségek tizedelik őket, aztán a kivételesen hideg tél szed áldozatokat. Amikor elmennek a horvátok, Kupfer-berg romjai közt felbukkan néhány volt lakó, akik készek újra felépíteni a várost.

1641 májusában tábornagy lesz a Protestáns Unió olda-lán Lennart Torstensen, a Habsburgok ellen harcoló svéd seregek parancsnoka. Utasítja Königsmarck tábornokot, hogy foglalja el Bolzenstein várát, amelyet nagy lelkesedés-sel épített újjá Dippold több mint száz évvel azelőtt. Akik túléltek a horvát betörést, most megint menekülni kény-szerülnek, ezúttal a svédek elől. Megkezdődik az ostrom,

melynek során svéd csapatok állomásoznak csaknem minden szomszédos falu – Johannesdorf, Rohrlach, Waltersdorf – romjain. Kupferberg viszont nem csak azért tűnik el másodszer is, mert a horvátok inváziója után még nem tudták teljesen újjáépíteni.

A lopva gyűjtött tüzek fénye mellett legendákkal próbálják magyarázni az emberek a kor nekik rendelt tragédiáját. Emlegetik Bolczów hős fejedelmét, aki belátva, hogy reménytelen az ügy, kitepte magát a protestáns hóhérségek kezéből, és a mélybe vetette magát a vár ablakából. Állítólag hosszú évekig bolyongott még a lelke a vár sikátoraiban jajgatva, szólongatva és üldözve azokat, akik zavarni merészelték a nyugalma. Beszélnek egy gyászmenetről is, amely derült éjszakákon Kupferberg és Johannesdorf között kóborol. Annyiban sajátos ez a gyászmenet, hogy egyik résztvevőjének sincs feje. Általában pirkadat előtt enyészik el a ködben.

Végül beveszik a várat a svédek, és benne is maradnak négy évig. Ezalatt többször visszaverik az erődöt vizsgáló császári csapatokat, aztán úgy alakul a helyzet a frontokon, hogy nincs értelme tovább elfoglalva tartani az erődöt, ezért kiürítik. De az akkoriban uralkodó háborús szokásoknak megfelelően csak füstölgő romokat hagynak maguk után.

Nemcsak az egész várost rombolta porig a háború, hanem egy sokkal nagyobb értéket is, aminek évtizedekig örülhettek a kupferbergiek: a birtokelkobzó bizottság elveszi a templomot az evangélikus lakosoktól, és betiltja a papi szolgálatot. A következő csaknem húsz évben, amíg a legerősebb a sziléziai evangélikusokat sújtó osztrák elnyomás, megint a közeli hegyekben, a felégetett vár romjait

körülvevő erdőkben kénytelenek elrejtőzni a kupferbergi protestánsok, ha meg akarják hallgatni a prédikátoraik beszédét. Csak akkor szerzik vissza a templomukat, amikor 1742-ben elfoglalják a területet a poroszok. A közeli Rudelstadt lelkésze, Fibiger írja az adott időszakról az emlékirataiban: „Ó, Istenem! Milyen korba vetettél minket! Gyere, jó lélek, mentsd meg ezt a nyomorult népet. Nézd, mennyi pusztítás, mennyi rom hever körös-körül! Gyászol, és keserű sorsát siratja Szilézia.”*

A háborúnak vége, de nem szűnnek a városra zúduló csapások. Az évekig tartó katasztrófák után már senki sem hisz a véletlenben. Az egykor virágzó bányászat nem indul újra, éheznek az emberek, földműveléssel, állattenyésztéssel próbálnak szerencsét. Csakhogy kudarcra vannak ítélve. Itt terméketlen a föld, zord az éghajlat. A krónikások feljegyzik, hogy 1693 augusztusában rengeteg hó hullik az egész környéken, vékony jégréteg borítja a pocsolyákat. Nem sokkal később viszont sáskák jelennek meg „irtózatossággal” a városban és a közeli falvakban. A templomokban imádkoznak „a balsors és Isten ujjá visszafordításáért”. A rákövetkező években rendkívüli telek köszöntenek a városkára – 1708-ban 105-en fagynak meg a környéken, és további 185 öreg és gyerek hal meg vérhasban és bárányhimlőben.

Mégis minden csapás és katasztrófa után magukra találják a lakók. „Wenn es die Zeit erlaubte...” (ha az idő enged) – mondogatták mindig, ha valaki merész és fantáziadús terveket szőtt a távoli jövőre. Túl sokat tudtak a

* Másodkézből ismerem a lelképásztor emlékiratait, Dora Puschmann idézi *Kronik über Kupferberg* (Kupferberg krónikája) című kéziratos munkájában.

múltról. Johannesdorfba menet most is elfordították tekintetüket a kőkeresztekről, de megjegyezték a „Mementót” és a hegyen túl leselkedő fenevad morgását.

Tudta mindezt Johann Martin Stulpe is, amikor 1724 novemberében Kupferbergbe érkezett azzal a szilárd elhatározással, hogy némi reményt csepegtet a város lakóinak sorscsapásuktól elgyötört lelkébe. 1686-ban született Wartenbergben, az apja szegény varga volt, de olyan istenfélő, hogy két fiát is (az idősebb Johannt és a fiatalabb Michaelt) papnak taníttatta. Johann már egész kicsi korában kitűnt a tanulásban szorgalmával – először szülővárosa elemi iskolájában, aztán a liegnitzi gimnáziumban, végül a breslauer egyetemen, ahol 1710-ben magiszteri címet szerzett a hét szabad művészetből, bakkalaureusi címet, illetve licenciátusi fokozatot teológiából. Három évvel később papá szentelték, és megkezdte szolgálatát a közeli plébánián. Több évnyi vándorlás után, érdemei elismeréseként végül kinevezték a sorvadásnak indult, reménytelenségbe süllyedt kupferbergi egyházközség plébánosává. 1725-ben szűkös anyagi lehetőségei ellenére hosszú és veszedelmes útra indult Rómába, mert engedélyt akart kérni XIII. Benedek pápától arra, hogy megalapítsa Kupferbergben a Jézus Szent Szíve Őstestvériséget. Megkapta az engedélyt.

Így kezdődik a plébános elkövetkező majdnem harminc éve a városban, ahol utána még kétszáz évig őrzik az emléket. De a kezdet nem volt a legjobb. 1727-ben saját megtakarított pénzéből teljesen felújíttatta az elmúlt évtizedek háborúi és az elhanyagoltság miatt megroggyant templomot. De nem sokáig gyönyörködhetnek a hívők a templomban. 1728 egyik fagyos januári éjszakáján hatalmas tűzvész dönti romba ismét a templomot és a város nagy részét is. A kupferbergieknek megint fel kell tápáskodniuk

a csapás után. Öt év alatt újjáépítik a templomot, egyházi iskolát is alapítanak.

Stulpe atya részletes feljegyzéseiből tudjuk, hogy a következő két évtizedben 2551 prédikációt tart, 2392 gyászmisét és 10 077 csendes misét mond. 744 csecsemőt (374 fiú- és 370 leánygyermeket) keresztel meg. 768 érdeemes polgárt kísér utolsó útjára a háromszögletű főtér mögötti temetőbe. 265 párra adja áldását, akik úgy döntenek, hogy az itteni templom vendégszerető falai között veszik fel a házasság szentségét. Ami viszont a legnagyobb örömet szerzi Johann Martin Stulpénak, az a minden húsvét utáni harmadik vasárnap megrendezett búcsújárás és védőszentünnep. Ilyenkor benépesül a városka, zarándokok százai jönnek az egész környékről, az atya által alapított testvériség vendéglönyve pedig tele van új bejegyzésekkel. A plébános úr nem tudja, hogy a kupferbergi hívek szokása, a minden húsvét utáni harmadik vasárnapon tartott találkozó is a csekély számú bizonyítékok közé tartozik, amelyek azt igazolják majd, hogy egyáltalán létezett valaha a városka.

Legközelebb 1740-ben ébred fel a fenevad II. (Nagy) Hohenzollern Frigyes fejében, amikor elhatározza, hogy elveszi Sziléziát az osztrák Habsburgoktól, benne a zöldellő Kupferberggel. Több mint húsz évig háborúznak a területért. A város lakóira 1744 őszén hadisarcot vetnek ki a császári csapatok, az egyetlen alternatíva a pacifikálás. Tízezer aranytallér az ár készpénzben, azonkívül harminc pár cipő, húsz igásló, hatszáz porció zab, hatszáz porció széna, illetve nyolcszáz kenyér, mindezt pedig huszonnégy óra leforgása alatt kell eljuttatni az osztrákoknak. Alig ezer lakosa van a városnak, és pontosan tudja közülük mindenki, hogy nem tudják teljesíteni a teljes kötelezettséget. Szomorúan

néznek hát a közeli erdőre, sejtve, hogy megint elpusztul a városuk. Csakhogy váratlanul a segítségükre siet a plébánosuk, Johann Martin Stulpe. Minden tilalmat megszegve Schömbergbe indul, ahol az osztrák hadsereg parancsnoka, Franquini ezredes állomásozik. Eléri, hogy elengedjék a hadisarc egy részét, és engedélyt szerez arra, hogy a nagyobbik részt több mint egy nap alatt adhassák át. Kupferberg megmenekült. A fenevad megszégyenülten oldalog el. Évekkel később tér vissza, a Sziléziáért folytatott utolsó játszma idején, amelyből a poroszok kerülnek ki győztesen. Ekkor már nincs aki megvédje Kupferberget. 1753. január 26-án a kupferbergiek szeretett Stulpe plébánosa hirtelen távozik az élők sorából. Kívánságának megfelelően az általa emelt oltár alatt temetik el.

Ebben az időben is újabb és újabb tulajdonosok és befektetők bukkannak fel a városkában, csábítja őket, ami a felszín alatt lapul, szerencsére vadászva próbálják kivájni a hegyet. Vannak köztük közönséges szélhámosok és csalók, például egy Herzer nevezetű ember, aki az új királynak, Nagy Frigyesnek akarja bizonyítani, hogy ígéretes kobaltlelőhelyek az itteni bányák, ezért egyenesen Szászországból szállíttatja ide az értékes nyersanyagot, majd újra „kitermeli” a helyi tárnákból. Frigyes bőkezűen támogatja a kutatást a jövedelmező, rendszeres bányászat reményében. Végül mégis megtudja, hogy az egész ügy egyetlen nagy szemfényvesztés. Talán ez az oka annak, hogy 1766-ban személyesen látogat el a helyszínre. Herzer értesül a lebukásról, megszökik, de elfogása és példás büntetése megerősíti, hogy a hegyháton ismét halott a bányászat. Minden további próbálkozás, hogy felszínre hozzák a föld alatt rejtőző kincseket, kisebb-nagyobb csalódással végződik, pedig abból volt már elég Kupferbergben.